

Prof. Dr. Hayrunnisa ÖZDEMİR

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi

&

Akademisyen/Avukat Dr. Ahmet Cemal RUHİ

Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi

ÇOCUK HUKUKU

(Ders Kitabı)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX

BİRİNCİ BÖLÜM ÇOCUK HUKUKU VE ÇOCUK HAKLARININ ÖNEMİ, KONUSU, KAYNAKLARI VE HUKUK SİSTEMİNDEKİ YERİ

I. ÇOCUK HUKUKU VE ÇOCUK HAKLARININ ÖNEMİ	1
A. Çocuk Hukuku ve Çocuk Haklarının Önemi	1
B. Çocuk Hukuku ve Çocuk Hakları Kavramları.....	2
1. Çocuk Hukuku Kavramı	2
2. Çocuk Hakları Kavramı.....	3
II. ÇOCUK HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ.....	5
A. Çocuğun Yararının Önceliği	5
B. Kamusalılık	6
C. Düzenleme Serbestîsinin Bulunmaması ve Şekilcilik	6
D. Güçsüzlerin Korunması.....	7
III. TÜRK HUKUKUNDA ÇOCUK HAKLARI.....	7
IV. ULUSLARARASI HUKUKTAKİ GELİŞMELER.....	14

A. Genel Olarak.....	14
B. Çocuk Haklarına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi.....	16
1. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Temel Yaklaşımları	17
2. Çocuk Hakları Sözleşmesinin Yapısı ve Temel Amacı	18
3. Çocuk Hakları Sözleşmesinin Hukuki Niteliği ve Denetimi.....	19
V. ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN GENEL İLKELERİ 20	
A. Genel Olarak.....	20
B. Ayrımcılık Yasası.....	20
C. Çocuğun Yaşama ve Gelişme Hakkı.....	21
D. Çocuğun Yüksek Yararına Öncelik Tanınması.....	23
E. Çocuğun Görüşlerinin Dikkate Alınması ve Katılım Hakkı .	24
F. Çocukların Görüşlerini Ortaya Koyma Hakkı	24
G. Çocukların Görüşlerini Serbestçe İfade Etme Hakkı.....	25
H. Çocukların Kendilerini Etkileyen Konular ve Sorunları Öğrenme Hakkı	25
VI. SÖZLEŞMENİN ÇOCUKLARA TANIDIĞI HAKLAR.....	25
A. Genel Olarak	25
B. Çocuğun Kişisel Hakları ve Özgürlükleri (Medenî Haklar) ..	26
C. Çocuğun Ailesi Tarafından veya Ailesi Dışındaki Bakım Ortamlarında Yetiştirilme ve Koruma Hakkı	26
1. Çocuğun Ana Babası Tarafından Yetiştirilme Hakkı.....	26
2. Çocuğu Ana Babadan Ayırma Yasası	27
D. Çocuğun Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakları.....	27
1. Engelli Çocukların Hakları.....	28
2. Çocuğun Sağlık Hakkı.....	28
3. Çocuğun Sosyal Güvenlik ve Uygun Yaşam Standartlarına Sahip Olma Hakkı.....	29
4. Çocuğun Eğitim Hakkı.....	29
5. Çocuğun Oyun, Dinlenme, Boş Zaman Değerlendirme Hakkı.....	31

E. Özel Durumdaki Çocukların Korunma Hakları.....	31
1. Sığınmacı Azınlık ve Yerli Halklara Mensup Çocukların Hakları.....	31
2. Çocuğun Ekonomik Sömürü Aracı Olmaktan Korunması.....	32
3. Çocuğun Uyuşturucudan Korunma Hakkı.....	32
4. Çocuğun Cinsel Sömürüden Korunma Hakkı	33
5. Çocuğun Kaçırılma, Satılma ve Fuhuştan Korunma Hakkı	33
6. Suça Sürüklenmiş Çocukların Korunma Hakkı.....	34
7. Savaş Ortamındaki Çocukların Korunma Hakkı	36
a. Genel Olarak.....	36
b. Lahey Sözleşmesinin Niteliği ve Amacı.....	36
c. Çocuk Hukuku ve Çocuk Haklarının Önemi ve Hukuk Sistemindeki Yeri.....	37
d. Lahey Sözleşmesi Kapsamına Giren Çocuklar	38
e. Lahey Sözleşmesine Göre “Kanuna Aykırılık”	38
f. Lahey Sözleşmesine Göre “Koruma Hakkının” Kapsamı	38
g. Lahey Sözleşmesine Göre Çocuğun Mutad Meskeni	39

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRK MEDENİ KANUNUNDA
ÇOCUKLARIN HUKUKÎ DURUMU
VE HAKLARI ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİ,
NİŞANLANMASI VE EVLENMESİ

§ 1. HUKUKTA ÇOCUK	41
I. HUKUKTA ÇOCUK KAVRAMI	41
A. Genel Olarak.....	41
II. GENEL OLARAK ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİ.....	42

A. Kişilik Kavramı	43
B. Gerçek Kişiler	43
C. Ceninin Durumu	46
D. Henüz Ana Rahmine Düşmemiş Olanların Hukuki Durumu	49
E. Kişiliğin Sona Ermesi	51
1. Genel Olarak Ölüm	51
2. Cesedin Hukukî Durumu	51
3. Ölüm Olayının İspatı	52
4. Ölüme Bağlanan Hukuki Sonuçlar	53
F. Gaiplik Kararı	54
1. Genel Olarak	54
2. Gaiplik Kararı İsteyebilmek İçin Gerekli Şartlar	54
a. Ortadan Kaybolma	54
b. Uzun Zamandan Beri Haber Alınamaması	54
3. Gaiplik Kararı İstemeye Yetkili Olanlar	55
4. Gaiplik Kararı ve Sonuçları	55
5. Gaipliğin Miras Hukukuna İlişkin Sonuçları	56
6. Gaipliğin Aile Hukukuna İlişkin Sonuçları	57
7. Gaiplik Kararının Hükümsüz Olması	57
III. EHLİYET ÇEŞİTLERİ	58
A. Hak Ehliyeti	58
B. Hak Ehliyetinin Temel İlkeleri	58
C. Fiil Ehliyeti	58
1. Fiil Ehliyetinin Çeşitli Görünümleri	59
a. Hukuka Uygun Fiillerde Bulunabilme Ehliyeti	59
b. Hukukî İşlem Ehliyeti	59
c. Hukuki İşlem Benzerlerinde ve Yönetilmesi Gereken İrade Beyanlarına Muhatap Olma	60
d. Hukuka Aykırı Fiiller Açısından Fiil Ehliyeti	60
2. Fiil Ehliyetinin Şartları	60
a. Ayırt Etme Gücüne Sahip Olma	60

aa.	Ayırt Etme Gücünü Ortadan Kaldıran Sebepler..	61
aaa.	Yaş Küçüklüğü.....	61
bbb.	Akıl Hastalığı.....	61
ccc.	Akıl Zayıflığı.....	62
ddd.	Sarhoşluk.....	62
eee.	Benzer Sebepler	62
b.	Ergin Olmak	62
aa.	Normal Erginlik.....	63
bb.	Evlenme İle Kazanılan Erginlik	63
cc.	Mahkeme Kararıyla Erginlik.....	63
c.	Kısıtlı Olmamak	64
aa.	Kısıtlanma Sebepleri.....	65
aaa.	Akıl Hastalığı ve Zayıflığı.....	65
bbb.	Savurganlık, Alkol veya Bağımlılık, Kötü Yaşama Tarzı, Kötü Yönetim.....	65
aaaa.	Bir yılı aşan mahkûmiyet kararı.....	65
bbbb.	İlgilinin Talebi.....	65
d.	Kısıtlanmanın Etkisi.....	66
IV.	ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİNİN KORUNMASI	66
A.	Çocuğun Kişilik Hakkı.....	66
B.	Çocuğun Kişisel Değerleri	67
1.	Maddî Kişilik Değerleri	67
a.	Hayat ve Sağlık.....	67
b.	Vücut Bütünlüğü	70
2.	Manevî Kişilik Değerleri.....	71
3.	Yaşam Alanları	72
a.	Ortak Yaşam Alanı	72
b.	Özel Yaşam Alanı.....	72
c.	Sır Alanı	73
4.	İsim Üzerindeki Hak.....	74
a.	Çocuğun Öz adı Bakımından Getirilen Sınırlamalar	75
b.	Çocuğun Soyadı Bakımından Öngörülen Değişiklikler	76

5. Resim Üzerindeki Hak.....	80
6. Şeref ve Haysiyet.....	81
V. ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİNİN KORUNMASI.....	83
A. Genel Olarak.....	83
B. Kişilik Hakkına Saldırı Durumunda Kişiyeye Tanınan Başlıca Hukukî İmkânlar.....	84
1. Genel Olarak.....	84
a. Türk Medeni Kanunu'nun 346 vd. Hükümleri Çerçevesinde Çocuğun Kişiliğinin Korunması.....	84
b. Koruma Önleminin Koşulları.....	86
aa. Çocuğun Menfaati ve Gelişmesi Tehlikeye Düşmüş Olmalıdır.....	86
bb. Ana ve Baba Tehlikeye Çare Bulamamış Olmalıdır.....	87
c. Ana ve Babanın Tehlikeye Güçleri Yetmemiş Olmalıdır.....	87
aa. Koruma Önleminin Konusu.....	87
d. Türk Medeni Kanunu'nun 347 vd. Hükümleri Çerçevesinde Çocuğun Kişiliğinin Korunması.....	89
aa. Çocuğun Yerleştirilmesi.....	89
bb. Aile Yanına Yerleştirme.....	90
cc. Kuruma Yerleştirme.....	91
2. Velayetin Kaldırılması.....	93
a. Genel Olarak.....	93
3. Velayetin Kaldırılması Koşulları.....	97
a. Velayet Görevinin Gereği Gibi Yerine Getirilememesi.....	97
b. Ana ve Babanın İlgisizliği ve İhmalkârlığı.....	100
c. Kısıtlılık.....	100
d. Ana ve Babanın Yeniden Evlenmesi.....	101
4. Velayetin Kaldırılmasının Sonuçları.....	102
C. Çocuğun Kişilik Hakkınının TMK m. 24-25 kapsamında Korunması.....	103

1. Genel Olarak.....	103
2. Saldırıya Son Verilmesi Davası.....	104
3. Saldırının Hukuka Aykırılığının Tespiti	104
4. Saldırı Tehlikesinin Önlenmesi	105
5. Maddi Tazminat Davası	105
6. Manevi Tazminat.....	105
7. Kişilik Hakkına Saldırı Neticesinde Elde Edilen Kazancın İadesi	106
D. Durumun Değişmesinin Koruma Önlemlerine Etkisi.....	106
VI. TÜRK CEZA KANUNUNA GÖRE ÇOCUK.....	107
§ 2. ÇOCUĞUN NİŞANLANMASI.....	109
I. NİŞANLANMANIN KURUCU UNSURLARI	109
A. Karşılıklı Evlenme Vaadi	110
B. Tarafların Farklı Cinsten Olması	110
II. NİŞANLANMANIN GEÇERLİLİK ŞARTLARI VE HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	110
A. Nişanlanma Ehliyeti	110
1. Tam Ehliyetsizler	110
2. Sınırlı Ehliyetsizler	111
B. İrade Beyanındaki Sakatlıklar	112
III. NİŞANLANMANIN SONA ERMESİ VE SONUÇLARI	112
A. Maddi Tazminat.....	112
B. Manevi Tazminat.....	113
C. Hediyelerin Geri Verilmesi	113
§ 3. ÇOCUĞUN EVLENMESİ.....	114
I. GENEL OLARAK	114
II. EVLENMENİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN ARANAN ŞARTLAR.....	115
A. Genel Olarak.....	115
B. Evlenme Ehliyeti	115
1. Evlenme Ehliyetinin Koşulları.....	116

a. Olağan Evlenme Yaşı	116
b. Olağanüstü Evlenme Yaşı	116
2. Ayırt Etme Gücü	117
III. EVLENMENİN KURULMASINA İLİŞKİN ŞEKLİ NİTELİKTEKİ ŞARTLAR.....	118
A. Evlenme Töreninin Aslı Şartları	118
1. Nişanlıların İradelerini Karşılıklı Olarak Açıklamaları..	118
2. Evlenmenin Yetkili Memur Önünde Yapılması.....	119
B. Evlenme Töreninin Tali Şartları	119
1. Evlenmenin Kanun'un Belirttiği Yerde Yapılması	119
2. Tanıkların Katılması.....	120
3. Evlenmenin Açık Olarak Yapılması.....	120
4. Evlenmenin Sözlü Yapılması.....	120
C. Evlenme Töreninde Şekle Uymamanın Sonuçları	121
D. Evlenmeden Sonraki İşlemler	121
1. Aile Cüzdanı Verilmesi	121
2. Evlenmenin Nüfus İdaresine Bildirilmesi	122
3. Evlendirme Aile Kütüğüne Tescil Edilmesi	122
4. Savcılığa Bildirme.....	122
IV. EVLENME ENGELLERİ.....	122
A. Kesin Evlenme Engelleri	123
1. Hısımlık	123
a. Kan Hısımlığı.....	123
b. Kayın Hısımlığı	124
c. Evlatlık İlişkisi.....	124
2. Önceki Evlilik.....	125
3. Akıl Hastalığı.....	125
B. Kesin Olmayan Evlenme Engelleri	125
1. Bekleme Süresi	126
2. Bulaşıcı Hastalıklar	126
V. EVLENMENİN YOKLUĞU.....	127

A.	Evlenmenin Ayrı Cinsten Kişiler Arasında Yapılmamış Olması	127
B.	Evlenmenin, Evlendirme Memuru Önünde Yapılmamış Olması	127
C.	İki Tarafın Evlendirme Memuru Önünde Hazır Olmamaları	128
D.	Evlenmenin Yokluğunun Sonuçları.....	128
VI.	EVLİLİĞİN BUTLANI	128
A.	Genel Olarak	128
B.	Mutlak Butlan Sebepleri.....	129
1.	Eşlerden Birinin Evlenme Sırasında Evli Olması.....	129
2.	Eşlerden Birinin Evlenme Sırasında Sürekli Olarak Ayırt Etme Gücünden Yoksun Olması	130
3.	Akıl Hastalığı.....	130
4.	Eşler Arasında Evlenmeye Engel Olacak Derecede Hısımlığın Bulunması (TMK. m. 145 b. 4).....	130
C.	Nisbi Butlan Sebepleri	131
1.	Ayırt Etme Gücünden Geçici Yoksunluk (TMK. m. 148)	131
2.	İrade Sakatlıkları	131
a.	Hata.....	131
b.	Hile (TMK. m. 150)	131
c.	Tehdit (Korkutma).....	132
d.	Yasal Temsilcinin İzninin Olmaması	132
VII.	BUTLAN DAVALARI.....	132
A.	Davaların Hukukî Niteliği.....	132
B.	Davaların Tarafları.....	132
1.	Davacı.....	133
2.	Davalı.....	133
C.	Dava Hakkının Sınırlandırılması Veya Ortadan Kalkması ..	133
D.	Nisbi Butlan Davasının Tarafları.....	133

1. Davacı.....	133
2. Davalı.....	134
3. Dava Hakkının Sona Ermesi.....	134
E. Davalarda Yargılama Usulü.....	134
F. Çocuklar Yönünden.....	135
G. Eşler Yönünden.....	135
H. Evliliğin Butlanını Gerektirmeyen Haller.....	136
§ 4. BOŞANMA.....	136
I. ÖZEL BOŞANMA SEBEPLERİ.....	137
A. Zina.....	137
1. Şartları.....	137
a. Evli Olma.....	137
b. Eşinden Başka Bir Kimse ile Cinsel İlişkide Bulunma.....	137
c. Kusurlu Olma.....	137
2. Dava Hakkını Ortadan Kaldıran Sebepler.....	138
a. Af.....	138
b. Hak Düşürücü Sürenin Geçmesi.....	138
B. Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış.....	139
1. Tanımı.....	139
a. Hayata Kast.....	139
b. Pek Kötü Davranış.....	139
c. Onur Kırıcı Davranış.....	139
2. Dava Hakkını Ortadan Kaldıran Sebepler.....	139
a. Af.....	140
b. Hak Düşürücü Sürenin Geçmesi.....	140
C. Suç İşleme ve Haysiyetsiz Hayat Sürme.....	140
1. Küçük düşürücü bir suç işleme.....	140
2. Haysiyetsiz Hayat Sürme.....	140
D. Terk.....	141
E. Akıl Hastalığı.....	141

II.	GENEL BOŞANMA SEBEPLERİ	142
	A. Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması.....	142
	1. Evlilik Birliği, Temelinden Sarsılmalı.....	142
	2. Ortak Hayat Çekilmez Hale Gelmeli	143
	3. Davacının Daha Fazla Kusurlu Olduğu İtirazı Yapılmamış Olmalı.....	143
	B. Eşlerin Boşanma Konusunda Anlaşmaları.....	143
	C. Ortak Hayatın Yeniden Kurulamaması.....	144
III.	BOŞANMA DAVASI	145
	A. Davanın Konusu	145
	B. Yargılama Usulü.....	145
	C. Geçici Önlemler	146
	D. Boşanma Kararı Ve Sonuçları.....	147
	1. Eşler Açısından Sonuçları.....	147
	2. Çocuklar Açısından Sonuçları.....	147
	3. Malî Sonuçları	148
	a. Maddî Tazminat.....	148
	E. Manevî Tazminat.....	148
§ 5.	EVLİLİĞİN GENEL HÜKÜMLERİ	149
I.	EVLİLİĞİN GENEL HÜKÜMLERİ	149
	A. Eşlerin Hak ve Yükümlülükleri	149
	1. Genel olarak	149
	2. Konutun Seçimi, Birliğin Yönetimi Ve Giderlere Katılma.....	149
	3. Kadının Soyadı.....	150
	4. Eşlerin Meslek ve İşi.....	150
	B. Birliğin Temsili.....	150
	1. Eşlerin Temsil Yetkisi	150
	2. Sorumluluk.....	151
	3. Temsil Yetkisinin Kaldırılması Veya Sınırlanması.....	151
	4. Temsil Yetkisinin Geri Verilmesi.....	151

C. Eşlerin Hukukî İşlemleri.....	152
1. Kural	152
2. Aile konutu.....	152
D. Evlilik Birliğinin Korunması	153
1. Birlikte Yaşamaya Ara Verilmesi.....	153
2. Borçlulara Ait Önlemler.....	154
3. Tasarruf Yetkisinin Sınırlanması.....	154

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NAFAKA, SOYBAĞI, EVLAT EDİNME, VELAYET VE ÇOCUK MALLARI

§ 6. ÇOCUĞA TAKDİR EDİLECEK NAFKA.....	155
I. TEDBİR NAFKASI	155
A. Evlilik Birliği Devam Ederken İstenebilecek Tedbir Nafakası.....	155
1. Evlilik Birliğinden Doğan Yükümlülüklerin Taraflarca Yerine Getirilmemesi	155
2. Çocuk İçin İstenen Tedbir Nafakası	156
3. Butlan Davasında Hükmedilecek Tedbir Nafakası	156
4. Boşanma veya Ayrılık Davasında Hükmedilecek Tedbir Nafakası.....	156
5. Evlât Edinilen Çocuk Lehine Hükmedilecek Tedbir Nafakası	157
B. Tedbir Nafakası ile İlgili Hükümler	158
1. Tedbir Nafakasının Başlangıcı	158
2. Tedbir Nafakasının Miktarının Belirlenmesi.....	159
3. Tedbir Nafakasının Artırılması veya Azaltılması.....	160
4. Tedbir Nafakasının Eda Biçimi ve Zamanı	161
5. Tedbir Nafakasının Sona Ermesi	162
C. Tedbir Nafakasında Usul Hükümleri	162

1. Taraflar.....	162
2. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	163
a. Görevli Mahkeme.....	163
b. Yetkili Mahkeme.....	163
3. İspat Yüğü.....	164
II. YOKSULLUK NAFAKASI.....	164
A. GENEL OLARAK.....	164
III. YOKSULLUK NAFAKASI.....	165
IV. YOKSULLUK NAFKASININ ŞARTLARI	167
V. YOKSULLUK NAFKASINDA SÜRE PROBLEMİ	169
VI. YOKSULLUK NAFKASININ SÜRELİ TALEP EDİLMESİ.....	170
VII. ANAYASA MAHKEMESİNİN YOKSULLUK NAFKASININ SÜRESİNE İLİŞKİN KARARI	171
A. Yerel Mahkemenin İptal Gerekçesi	171
B. Anayasa Mahkemesinin Kararı ve Gerekçesi	172
C. Anayasa Mahkemesi Üyesinin Red Gerekçesi	173
D. Anayasa Mahkemesi Kararının Değerlendirilmesi	174
VIII. İŞTİRAK NAFKASI	176
A. Genel Olarak.....	176
B. İştirak Nafkasının Mahiyeti.....	177
1. İştirak Nafkası Ödenmesi Gereken Hâller	177
a. Butlanına Karar Verilen Evlilikten Doğan Çocuklar	177
b. Ayrılık Hâlinde Velâyeti Taraflardan Birine Verilen Çocuklar.....	177
c. Boşanma Hâlinde Velâyet Hakkı Taraflardan Birine Verilen Çocuklar	178
d. Birlikte Yaşamaya Ara Verilmesi Hâlinde Velâyet Hakkı Taraflardan Birine Verilen Çocuklar	178
e. Evlilik Dışında Doğan Çocuklar.....	179

2. Velâyetin Taraflardan Birine Verilmesi.....	181
3. İştirak Nafakası.....	184
C. İştirak Nafakasının Hükümleri.....	185
1. İştirak Nafakasının Başlangıcı.....	185
2. İştirak Nafakasının Miktarının Belirlenmesi.....	188
3. İştirak Nafakasının Artırılması veya Azaltılması.....	191
4. İştirak Nafakasının Eda Biçimi ve Zamanı.....	193
5. İştirak Nafakasının Sona Ermesi.....	193
D. İştirak Nafakasında Usul Hükümleri.....	194
1. Taraflar.....	194
2. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	196
a. Görevli Mahkeme.....	196
b. Yetkili Mahkeme.....	198
3. İspat Yüğü.....	198
IX. YARDIM NAFKASI.....	199
A. Genel Olarak.....	199
B. Nafaka Borçluları ve Alacaklıları.....	200
1. Üstsoy ve Altsoy.....	200
2. Kardeşler.....	201
3. Kamu Kurumları.....	202
C. Yardım Nafakasının Koşulları.....	203
1. Nafaka Yükümlülüğünün Nafaka Alacaklısı Bakımından Koşulları.....	203
a. İstemde Bulunma Koşulu.....	203
b. Yoksulluk Hâli.....	203
2. Nafaka Yükümlülüğünün Nafaka Borçlusu Bakımından Koşulları.....	208
a. Üstsoy ve Altsoyun Ödeme Kabiliyeti.....	208
b. Yardım Nafakasında Kardeşin Ödeme Kabiliyeti ...	209
D. Yardım Nafakasında Sıra.....	210
E. Yardım Nafakasının Hükümleri.....	214

1. Yardım Nafakasının Başlangıcı.....	214
2. Yardım Nafakasının Miktarının Belirlenmesi.....	215
3. Yardım Nafakasının Artırılması veya Azaltılması.....	217
4. Yardım Nafakasının Eda Biçimi ve Zamanı.....	218
5. Yardım Nafakasının Sona Ermesi.....	220
§ 7. SOYBAĞI.....	221
I. GENEL OLARAK	221
II. KAN BAĞINA DAYANAN SOYBAĞI	223
A. Soybağının Kurulması.....	223
1. Çocuk ile Ana Arasında Soybağı Kurulması.....	223
2. Çocuk ile Baba Arasında Soybağı Kurulması	224
a. Ana ile Evlilik	224
aa. Çocuğun Doğduğu veya Ana Rahmine Düştüğü Sırada Ana ile Evli Olma	224
b. Babalık Karinesinin Çürütülmesi: Soybağının Reddi	227
c. Soybağının Reddi Sebepleri.....	228
aa. Çocuğun Ana Rahmine Evlilik İçinde Düşmesi	228
bb. Cinsel İlişkinin İmkânsız Olduğunun İmkânsızlığının İspatı	229
cc. İlliyet Bağının Bulunmadığının İspatı ile	229
dd. Çocuğun Ana Rahmine Evlilikten Evvel veya Ayrı Yaşama Sırasında Düşmüş Olması	230
d. Soybağı Davasında Taraflar	230
aa. Davacılar	230
aaa. Koca ve çocuk	230
bbb. Diğer İlgililer.....	231
bb. Davalılar.....	234
3. Hak Düşürücü Süreler.....	234
4. Soybağının Reddi Davasında Yetkili ve Görevli Mahkeme	236
5. Soybağının Reddi Kararının Sonuçları.....	236

a. Ana ile Babanın Çocuğun Doğumundan Sonra Evlenmesi.....	237
aa. Evlenmenin Soybağına Etkisi.....	237
bb. Bildirim.....	238
cc. İtiraz ve İptal.....	238
B. Tanıma	239
1. Genel Olarak.....	239
a. Esasa İlişkin Şartları	240
aa. Tanıyanın Baba Olması.....	240
bb. Çocuğun Başka Bir Erkekle Soybağı İlişkisinin Olmaması	240
b. Şekle İlişkin Şartlar	241
2. TANIMANIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	242
a. Genel Olarak.....	242
b. Tanımanın Butlanı.....	243
c. Tanımanın İptali.....	243
d. Davada Taraflar.....	244
e. İspat Yüğü.....	244
f. Hak Düşürücü Süreler.....	245
g. Yetkili ve Görevli Mahkeme	246
C. Babalık Hükmü	246
1. Genel Olarak.....	246
2. Davanın Tarafları	246
3. Hak Düşürücü Süreler.....	247
4. İspat yüğü	249
III. DAVANIN SONUCU	250
A. Çocuk Bakımından	250
1. Soybağının Kurulması.....	250
2. Nafaka	251
a. Çocuk Bakımından.....	251
b. Ana Bakımından.....	251
3. Babalık Davasında Yetkili ve Görevli Mahkeme.....	252

IV.	SOYBAĞININ VELAYETE BAĞLI OLMAYAN (GENEL) HÜKÜMLERİ	252
	A. Genel Olarak	252
	B. Çocuğun Soyadı.....	253
	C. Çocuğun Vatandaşlığı	255
	D. Çocuğun Velayeti.....	255
	E. Çocukla Kişisel İlişki Kurulması.....	255
	F. Çocuğun Bakım ve Eğitim Giderlerinin Karşlanması	257
	G. Çocuğun Mirasçılığı.....	259
§ 8.	YAPAY DÖLLENME VE SOYBAĞI	259
I.	GENEL OLARAK	259
II.	YAPAY DÖLLENMENİN TÜRLERİ.....	261
	A. Homolog Döllenme.....	261
	B. Heterolog Döllenme.....	264
III.	IN- VITRO FERTİLİZASYON (TÜP BEBEK)	265
IV.	TÜRK HUKUKUNDA YAPAY DÖLLENME.....	267
V.	YAPAY DÖLLENMEDE SOYBAĞI SORUNU.....	268
	A. Genel Olarak	268
	B. Homolog Döllenmede Soybağı	268
	C. Heterolog Döllenmede Soybağı	281
	1. Evli Çifte Yumurta Bağışında Soybağı	282
	2. Yabancı Bir Erkeğin Sperminin Kullanılmasında Soybağı.....	283
	a. Kadın Evli İse.....	283
	b. Kadın Evli Değilse,.....	288
	3. Embriyon Bağışında Soybağı.....	288
	4. Yardımcı Annelikte Soybağı	289
	a. İkame Annelikte Soybağı	290
	b. Taşıyıcı Annelikte Soybağı.....	291
§ 9.	VELÂYET	296
I.	TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	296

II.	VELAYETE TABİ OLANLAR.....	296
III.	VELAYET HAKKINA SAHİP OLANLAR.....	296
IV.	VELAYET HAKKININ ÖZELLİKLERİ	297
V.	VELAYETİN KAPSAMI.....	298
	A. Genel Olarak.....	298
	B. Çocuğa Ad Koyma.....	298
	C. Çocukla Birlikte Yaşama.....	298
	D. Çocuğun Yerleşim Yeri.....	298
	E. Çocuğun Bakımı ve Eğitimi	299
	F. Çocuğun Söz Dinleme Yükümlülüğü.....	299
	G. Çocuğun Ehliyeti ve Temsili.....	300
	H. Çocuğun Aileyi Temsil Etmesi.....	301
VI.	ÇOCUK İLE ANA VE BABASI ARASINDAKİ HUKUKİ İŞLEMLER.....	301
	§ 10. BİRLİKTE VELAYET	302
I.	GENEL BİLGİ.....	302
II.	BİRLİKTE VELAYET İLE İLGİLİ GELİŞMELER.....	304
III.	BİRLİKTE VELAYETİN SÖZ KONUSU OLABİLECEĞİ DURUMLAR.....	310
	A. Evlilik Birliğinin Sona Ermesi Neticesinde Müşterek Çocuğun Velayeti.....	310
	B. Evlilik Birliği Dışında Doğan Çocuğun Velayeti	311
IV.	KANUNİ DÜZENLEMELERİN TESPİTİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	313
	A. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Velayete İlişkin Hükümleri.....	313
	B. Mehaz İsviçre Medeni Kanunu'nun Velayete İlişkin Hükümleri.....	315
	C. Çocuğun Üstün Yararı İlkesi Çerçevesinde Kavramın Değerlendirilmesi	317
	D. Kamu Düzeni Kavramı Çerçevesinde Kavramın Değerlendirilmesi	323

V.	BİRLİKTE VELAYETE İLİŞKİN GÖRÜŞLER.....	334
	A. Hüküm emredicidir, ayrıca birlikte velayete hükmedilmesi mümkün değildir	335
	B. Hüküm emredicidir, bu nedenle birlikte velayete hükmedilmesi mümkün değildir	336
	C. Hükümde boşluk olması nedeniyle birlikte velayete hükmedilmesi mümkündür	338
	1. Hükümde örtülü boşluk vardır.....	338
	2. Hükümde gerçek boşluk vardır	339
	3. Hüküm emredici değildir, bu nedenle birlikte velayete hükmedilmesi mümkündür	340
VI.	BİRLİKTE VELAYETE HÜKMEDİLMEMESİ GEREKEN HALLER	341
	A. Velâyetin Kaldırılması Nedenlerinin Bulunması.....	341
	B. Ebeveynler Arasında Sürekli Bir Çatışma Durumunun Bulunması.....	342
	C. Ebeveynlerin Birbirleri İle İletişim Kurma İsteklerinin Bulunmaması.....	343
	D. Ebeveynlerin Ortak Taleplerinin Velâyetin Taraflardan Birine Verilmesi Yönünde Olması	345
VII.	ULUSLARARASI SÖZLEŞME ÇERÇEVESİNDE YAPILAN DEĞERLENDİRME	345
§ 11.	EVLAT EDİNME	351
I.	GENEL OLARAK	351
II.	EVLAT EDİNMENİN KOŞULLARI	351
	A. Genel Olarak.....	351
	B. Küçüklerin Evlat Edinilmesi.....	351
	1. Küçük Olma (Ergin Olmama).....	351
	2. Bakma ve Eğitim	352
	3. Evlat Edinilecek Çocuğun Yararı.....	352
	4. Evlat Edinenin Diğer Çocuklarının Yararlarının Zedelenmemesi	353

5. Evlat Edinene Özgü Koşullar.....	353
a. Genel Olarak.....	353
b. Birlikte Evlat Edinme	354
c. Tek Başına Evlat Edinme	356
6. Evlatlığa Özgü Koşullar	356
7. İlgililerin Rızası.....	357
C. Ergin ve Kısıtlıların Evlat Edinilmesi	360
1. İstisnai Niteliği.....	360
2. Özel Koşulları.....	360
3. Küçüklerin Evlat Edinilmesine İlişkin Hükümlerin Kıyasen Uygulanması.....	361
III. EVLAT EDİNMEDE ARACILIK.....	362
IV. EVLAT EDİNMENİN ŞEKLİ VE USULÜ	362
A. Mahkeme Kararı.....	362
B. Nüfus Kütüğüne Kayıt	363
C. Evlat Edinme İle İlgili Kayıt ve Belgelerin Gizliliği	364
V. EVLAT EDİNMENİN SONUÇLARI	364
A. Evlatlığın Kişisel Durumuna ilişkin Sonuçlar	364
1. Evlatlığın Öz Adı	364
2. Evlatlığın Soyadı.....	364
3. Evlatlığın Ana ve Baba Adı.....	364
4. Evlatlığın Vatandaşlığı.....	365
5. Hısımlık.....	365
6. Evlenme Yasağı.....	365
B. Ana Babaya Ait Hak ve Yükümlülüklerle İlişkin Sonuçlar	366
1. Bakım Yükümlülüğü.....	366
2. Velayet Hakkı	366
3. Evlatlığın Asıl Ana Babası ile Kişisel İlişkisi.....	366
4. Karşılıklı Yardımlaşma, Saygı ve Anlayış Gösterme Yükümlülüğü.....	367
5. Mirasçılığa İlişkin Sonuçlar	367

VI. EVLATLIK İLİŞKİSİNİN KALDIRILMASI.....	367
A. Hukuki Niteliği	367
B. Evlatlık İlişkisinin Kaldırılması Sebepleri.....	368
C. Davanın Tarafları	369
D. Evlatlık İlişkisinin Kaldırılmasının İstenemeyeceği Haller..	370
E. Evlatlık İlişkisinin Kaldırılmasının Sonuçları.....	370
§ 12. ÇOCUK MALLARI	371
I. GİRİŞ	371
II. ÇOCUK MALLARI.....	372
III. ÇOCUK MALLARININ YÖNETİMİ	373
A. Genel Olarak	373
B. Velayete Sahip Ana ve Babanın Yönetim Hakkı ve Yükümlülüğü	374
C. Ana ve babanın Yönetim Hakkının Dışında Kalan Mallar ...	377
D. Yönetim Hakkının Sona Ermesi	380
IV. ÇOCUK MALLARININ KULLANILMASI.....	381
V. ÇOCUK MALLARININ HARCANMASI.....	383
VI. ÇOCUK MALLARININ KORUNMASI	386
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	389